

Regionalny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego

WARSZTATY 4.

dla przedstawicieli samorządów

SUBREGION PÓŁNOCNY – CZĘSTOCHOWA, 9.04.2025

Ocena i wybór opcji adaptacji w Regionalnym Planie Adaptacji do zmian klimatu Województwa Śląskiego

IOŚ-PIB

Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Zespół prowadzący warsztaty:

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy

dr Agnieszka Kuśmierz

dr Agnieszka Sobol

dr Agnieszka Rzeńca

inż. Natalia Horak

mgr Katarzyna Jurkowska-Książek

mgr Katarzyna Pasikowska

**Województwo
Śląskie**

Urząd Marszałkowski – Departament Projektów Regionalnych

Barbara Porębska – Kierownik Referatu ds. Klimatu

Izabela Ścieszka – Referat ds. Klimatu

Cel warsztatów

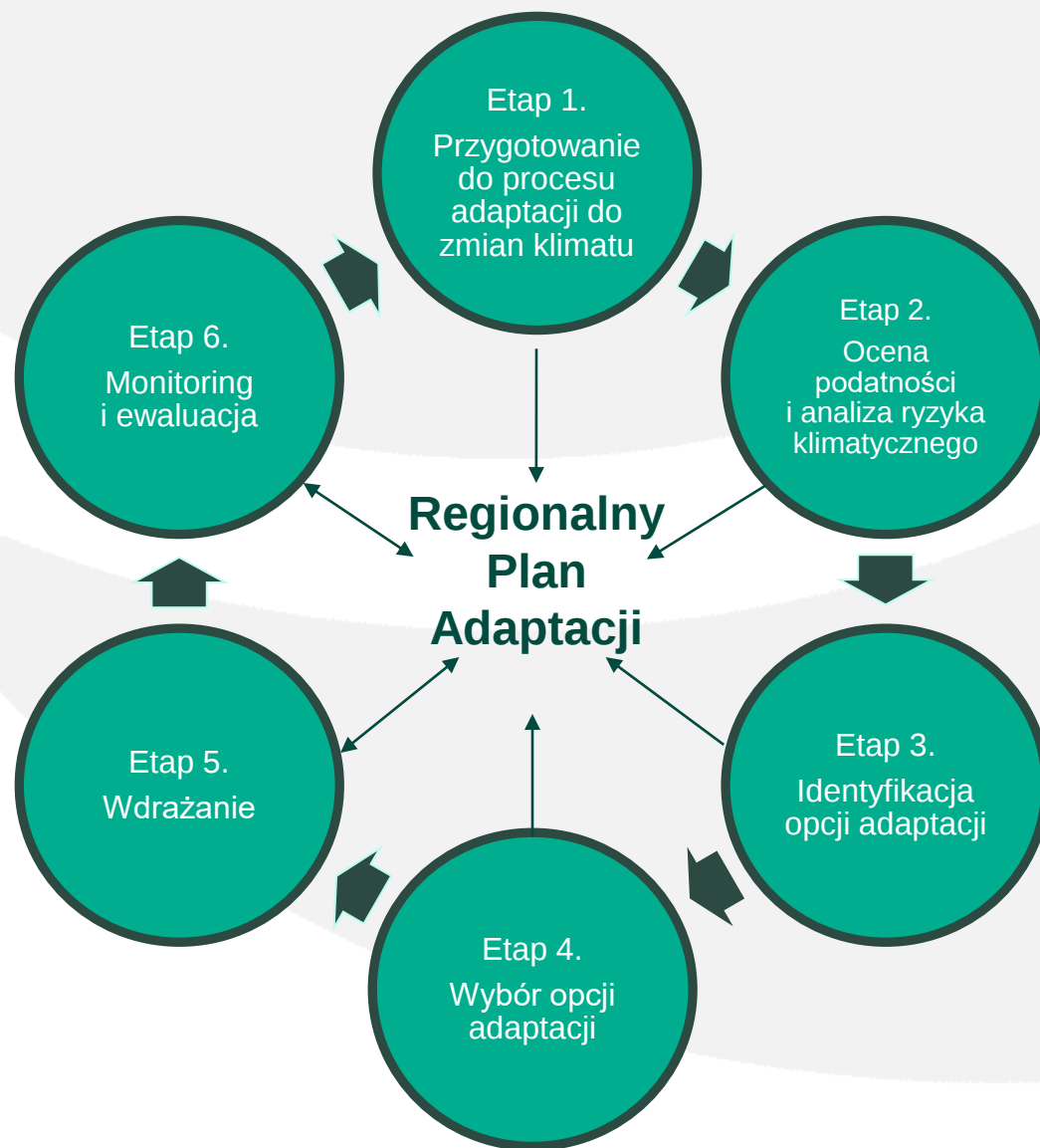
Cel warsztatów

- Ocena spójności celów w RPA z punktu widzenia subregionów
- Ustalenie wag dla przyjętych kryteriów oceny opcji adaptacji
- Analiza kierunków działań z uwzględnieniem wybranych kryteriów oceny

Program warsztatów

9.30-9.45	Kawa powitalna i rejestracja uczestników
9.45-9.55	Powitanie Barbara Porębska, Agnieszka Kuśmierz
9.55-10.15	Cele i działania adaptacyjne w kontekście dotychczasowych prac nad RPA Agnieszka Kuśmierz
10.15-10.35	Spójność celów (zadanie 1) Agnieszka Sobol, Paulina Legutko-Kobus
10.35 -11.35	Wielokryterialna ocena działań adaptacyjnych – praca w grupach (zadanie 2) Agnieszka Kuśmierz, Agnieszka Sobol, Agnieszka Rzeńca, Natalia Horak
11.35 -11.55	Przerwa
11.55-12.55	Wielokryterialna ocena działań adaptacyjnych – praca w grupach (zadanie 3) Agnieszka Kuśmierz, Agnieszka Sobol, Agnieszka Rzeńca, Natalia Horak
12.55-13.15	Prezentacja wyników prac poszczególnych grup, dyskusja moderowana oraz uzgodnienie oceny poszczególnych działań adaptacyjnych Paulina Legutko-Kobus, Agnieszka Sobol
13.15-13.30	Podsumowanie, podziękowanie Barbara Porębska, Agnieszka Kuśmierz

Cykl adaptacji do zmian klimatu i opracowania RPA

Cele i działania adaptacyjne w kontekście dotychczasowych prac nad RPA

RPA – logika planowania działań adaptacyjnych

Diagnoza

- ✓ ocena podatności regionu
- ✓ analiza ryzyka klimatycznego
- ✓ ustalenie potrzeb adaptacyjnych regionu

Wizja, cele i kierunki działań

- ✓ słowa klucze i działania adaptacyjne
- ✓ robocza lista celów i kierunków działań adaptacyjnych
- ✓ sformułowanie wizji i ustalenie celów i kierunków działań adaptacyjnych

Ocena kierunków działań adaptacyjnych

- ✓ ustalenie kryteriów oceny kierunków działań adaptacyjnych
- ✓ ustalenie wag kryteriów oceny kierunków działań adaptacyjnych
- ✓ analiza i ocena kierunków działań adaptacyjnych

Budowanie i wybór opcji adaptacji

- ✓ wybór kierunków działań do opcji adaptacji
- ✓ decyzja w sprawie opcji adaptacji do RPA dla Województwa Śląskiego

Podejście do formułowania celów i działań w RPA

1. Nawiązanie do Strategii Śląskie 2030,
w tym przyjęcie hierarchii: cele strategiczne – cele operacyjne – kierunki działań
2. Uwzględnienie priorytetów i potrzeb adaptacyjnych na podstawie:
 - wniosków z diagnozy
 - wyników warsztatów 2 i 3 (z mieszkańcami i przedstawicielami samorządów lokalnych)
 - wyników konsultacji społecznych Założeń do RPA
3. Uwzględnienie kompetencji samorządu wojewódzkiego, jego możliwości pośredniego wpływu na adaptację do zmian klimatu w regionie oraz jego roli w kreowaniu polityki klimatycznej w kraju
4. Proces wieloetapowy bazujący na metodach partycypacyjnego planowania

Słowa klucze do wizji RPA wskazane w subregionach

Subregion północny

dostępna, odnawialna i rozproszona energia
odnawialne źródła energii
smart city
zrównoważona mobilność
zrównoważone rolnictwo
bezpieczeństwo energetyczne
elastyczne i zrównoważone miejsca pracy i gospodarka
bezpieczeństwo wodne i energetyczne
zdrowe społeczeństwo
zrównoważona turystyka
gospodarka uwzględniająca adaptację do zmian klimatu
turystyka nieinwazyjna
bezpieczeństwo
zielone centra miast
błękitno-zielona infrastruktura
różnorodność biologiczna
siła przyrody
świadome, ekologiczne społeczeństwo
świadome, wyedukowane społeczeństwo
bioróżnorodność
retencja naturalna
woda
ograniczenie emisji
powietrze
świadomość ekologiczna, klimatyczna
świadomość społeczna
edukacja i podnoszenie świadomości
edukacja i budowanie świadomości

Subregion zachodni

miejska wyspa ciepła
betonoza
tereny zielone
zielen miejska
terenów górnicze i pogórnice
zielone miasta, przyjazne dla pracy i odpoczynku
zieleń
zielone i kwitnące Śląskie
błękitno-zielona infrastruktura
racjonalne gospodarowanie wodą
sprawny transport publiczny
zdrowie
bezpieczeństwo powodziowe, żywnościowe i energetyczne
komfort i bezpieczeństwo
gospodarka wodna
bezpieczeństwo
edukacja i świadomość
bezpieczeństwo energetyczne
współpraca
edukacja i współpraca
świadome i zaangażowane społeczeństwo
edukacja społeczna (w tym klimatyczna i środowiskowa)
współdziałanie
świadomość ekologiczna, klimatyczna
edukacja, świadomość, zaufanie
zielona transformacja
nowoczesność (mniej znaczy lepiej)
metropolia cyfrowa
innowacje
ekotransformacja

Subregion centralny

ochrona i rozwój zasobów przyrodniczych
błękitno-zielona infrastruktura
odporność klimatyczna
innowacje i badania
dzika natura
bioróżnorodność
zrównoważony transport
rozwiązania oparte na przyrodzie
natura
odporność
miejska wyspa ciepła
ochrona zasobów naturalnych
ochrona różnorodności biologicznej
zielona energia
OZE
komfort życia i zdrowie mieszkańców
bezpieczeństwo energetyczne
bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców
bezpieczeństwo publiczne i środowiskowe
bezpieczeństwo
współpraca
współdziałanie
poprawa jakości życia
bezpieczeństwo mieszkańców
retencja wody
świadome, wyedukowane społeczeństwo mające poczucie własnej sprawczości
gospodarka leśna
gospodarka wodna
świadomość społeczna i ekologiczna
renaturyzacja rzek
świadomość klimatyczna
edukacja i świadomość społeczna
wiedza i świadomość klimatyczna i ekologiczna
świadome społeczeństwo
wykluczenie społeczne
świadomość ekologiczna
świadomość klimatyczna i kultura ekologiczna
świadomość społeczna

Subregion południowy

zarządzanie kryzysowe
zabezpieczenie finansowe na adaptację
zarządzanie bezpieczeństwem i ryzykiem
zaangażowanie każdego mieszkańca
bezpieczeństwo zdrowotne
bezpieczny człowiek
dobre miejsce do życia
bezpieczeństwo każdego mieszkańca
dobrostan obecnie i w przyszłości
bezpieczeństwo energetyczne
standardy
współdziałanie
energetyka stabilna i prospołeczna
efektywność energetyczna i oszczędzanie zasobów
współodpowiedzialność
odporna klimatycznie gospodarka
odporne rolnictwo
spójne planowanie przestrzenne
powietrze
gospodarka wodna
woda
turystyka
inteligentna turystyka
współistnienie z naturą
ochrona i współistnienie z przyrodą
błękitno-zielona infrastruktura
edukacja
niezbędna błękitno-zielona infrastruktura
edukacja środowiskowa
równowaga ekologiczna
rzetelna wiedza

Specyficzne słowa klucze w subregionach

Gospodarka uwzględniająca adaptację
(zrównoważone rolnictwo,
nieinwazyjna turystyka)

Smart City

Odporność klimatyczna

Innowacje i badania

Wykluczenie społeczne

Zielone i kwitnące Śląskie

Tereny górnicze i pogórnice

Ekotransformacja

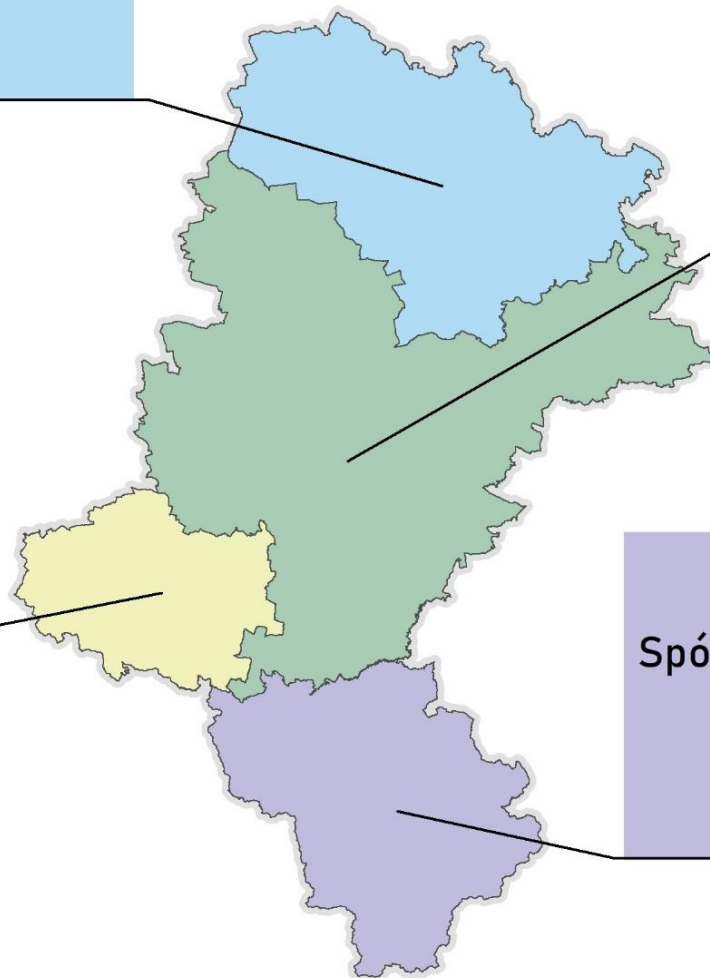
Nowoczesność, innowacje,
metropolia cyfrowa

Współistnienie z Naturą

Spójne planowanie przestrzenne

Inteligentna turystyka

Odporne rolnictwo

Wizja RPA

W 2030 r. województwo śląskie jest regionem dobrze przygotowanym na zmiany klimatu:

- zapewniającym wielowymiarowe bezpieczeństwo,
- przyjaznym do życia dla ludzi i innych gatunków oraz z zapewnioną równowagą ekologiczną,
- aktywnych proklimatycznie i świadomych mieszkańców,
- z odporną i sprawnie funkcjonującą gospodarką, infrastrukturą i instytucjami,
- z rozwiniętą i stale wzmacnianą błękitno-zieloną infrastrukturą,
- z wdrożonymi i wzmacnianymi innowacjami dla lepszego wykorzystania i ochrony zasobów środowiska,
- współpracującym na różnych poziomach, także międzynarodowym, dla zwiększenia potencjału adaptacyjnego.

Cel nadrzędny RPA

Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego województwa śląskiego dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, w tym wysokiej jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia wielowymiarowego bezpieczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Hierarchia celów w RPA

Cel strategiczny 1. Województwo śląskie regionem **bezpiecznym w obliczu zmian klimatu**

Cel operacyjny 1.1. Wysoka jakość usług ochrony zdrowia

Cel operacyjny 1.2. Sprawne reagowanie w sytuacjach kryzysowych

Cel operacyjny 1.3. Stabilne dostawy wody i energii

Cel operacyjny 1.4. Świadomy mieszkaniec wzmacniający społeczną odporność klimatyczną

Cel strategiczny 2. Województwo śląskie regionem chroniącym **kapitał naturalny jako podstawę adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 2.1. Zdrowe i sprawnie funkcjonujące ekosystemy

Cel operacyjny 2.2. Odpowiedzialna adaptacja poprzez błękitno-zieloną infrastrukturę

Cel operacyjny 2.3. Skuteczne zarządzanie błękitno-zieloną infrastrukturą

Cel strategiczny 3. Województwo śląskie regionem **współdziałania na rzecz adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 3.1. Niezawodna koalicja samorządów regionalnego i lokalnych

Cel operacyjny 3.2. Odporna na zmiany klimatu przedsiębiorczość regionu w sektorze rolnictwa i turystyki

Cel operacyjny 3.3. Zgodna współpraca na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom klimatycznym

Cel strategiczny 1.

Województwo śląskie regionem **bezpiecznym** w obliczu zmian klimatu

Cel operacyjny 1.1. Wysoka jakość usług ochrony zdrowia

Kierunki działań:

- 1.1.1. Wspieranie profilaktyki zdrowotnej w obliczu zmieniającego się klimatu, w tym tworzenie programów profilaktyki chorób klimatozależnych
- 1.1.2. Rozwój usług zdrowotnych, w tym poprawa i lepsze dopasowanie, usług zdrowotnych do potrzeb wynikających ze zmian klimatu
- 1.1.3. Promowanie i koordynowanie wolontariatu w zakresie wspierania osób potrzebujących wsparcia w sytuacjach występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych
- 1.1.4. Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do sprawnego funkcjonowania w ekstremalnych warunkach pogodowych

Cel strategiczny 1.

Województwo śląskie regionem **bezpiecznym** w obliczu zmian klimatu

Cel operacyjny 1.2. Sprawne reagowanie w sytuacjach kryzysowych

Kierunki działań:

- 1.2.1. Wspieranie systemowej współpracy służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców w zakresie informowania i reagowania na zagrożenia klimatyczne
- 1.2.2. Wspieranie systemu informowania o zagrożeniach klimatycznych i reagowanie mieszkańców w sytuacjach kryzysowych
- 1.2.3. Wspieranie przygotowania służb zarządzania kryzysowego (państwowa i ochotnicza straż pożarna, straż miejska, wzmacnianie gotowości służb drogowych w sytuacji ekstremalnych warunków pogodowych)

Cel strategiczny 1.

Województwo śląskie regionem **bezpiecznym** w obliczu zmian klimatu

Cel operacyjny 1.3. Stabilne dostawy wody i energii

Kierunki działań:

1.3.1. Wspieranie działań na rzecz stabilnego dostępu do usług w zakresie zaopatrzenia w wodę w obliczu zagrożenia suszą oraz powodzią, a także w związku z prognozowanymi zmianami w zapotrzebowaniu na wodę

1.3.2. Promowanie i wspieranie efektywności energetycznej oraz źródeł rozproszonych, z uwzględnieniem ich odporności na skutki zmian klimatu

1.3.3. Propagowanie modernizacji sieci przesyłowych

Cel strategiczny 1.

Województwo śląskie regionem **bezpiecznym w obliczu zmian klimatu**

Cel operacyjny 1.4. Świadomy mieszkaniec wzmacniający społeczną odporność klimatyczną

Kierunki działań:

- 1.4.1. Budowanie i wzmacnianie świadomości klimatycznej różnych grup interesariuszy wspomagające partycypację obywatelską w przystosowywaniu się do zmian klimatu
- 1.4.2. Prowadzenie działań edukacyjnych i organizacja kampanii informacyjnych nt. zagrożeń wynikających ze zmian klimatu i reagowania w sytuacjach kryzysowych
- 1.4.3. Wsparcie inicjatyw oddolnych wzmacniających odporność społeczną na zagrożenia klimatyczne

Cel strategiczny 2.

Województwo śląskie regionem chroniącym **kapitał naturalny jako podstawę adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 2.1. Zdrowe i sprawnie funkcjonujące ekosystemy

Kierunki działań:

2.1.1. Wzmocnienie systemu obszarów chronionych, w tym poprzez ustanawianie nowych form ochrony przyrody obejmujących cenne ekosystemy i siedliska gatunków, a także z uwzględnieniem potrzeb społecznych

2.1.2. Przywracanie ekosystemów do dobrego stanu i promowanie prawa odbudowy zasobów przyrodniczych

2.1.3. Zapewnienie ciągłości regionalnej sieci powiązań przyrodniczych niezbędnych dla odporności różnorodności biologicznej i przeciwdziałania jej spadkowi w warunkach zmian klimatu

2.1.4. Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych

2.1.5. Wspieranie ochrony zieleni objętej ochroną na mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Cel strategiczny 2.

Województwo śląskie regionem chroniącym **kapitał naturalny jako podstawę adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 2.2. Odpowiedzialna adaptacja poprzez błękitno-zieloną infrastrukturę

Kierunki działań:

2.2.1. Wdrażanie działań spowalniających odpływ ze zlewni poprzez retencję krajobrazową, retencję korytową, zalesianie

2.2.2. Wspieranie terenów zurbanizowanych w rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury

2.2.3. Współpraca z zarządcami rekultywowanych, rewitalizowanych i rewaloryzowanych terenów zdegradowanych na rzecz wykorzystania tych terenów dla wzmacniania i kształtowania błękitno-zielonej infrastruktury

2.2.4. Promowanie błękitno-zielonej infrastruktury w obszarach wiejskich

Cel strategiczny 2.

Województwo śląskie regionem chroniącym **kapitał naturalny jako podstawę adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 2.3. Skuteczne zarządzanie błękitno-zieloną infrastrukturą

Kierunki działań:

- 2.3.1. Rozwój systemu wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa oraz monitorowanie zagrożeń klimatycznych dla przyrody regionu
- 2.3.2. Wykorzystanie narzędzi planowania przestrzennego i podejmowania decyzji dla tworzenia spójnego systemu błękitno-zielonej infrastruktury
- 2.3.3. Wzmacnianie potencjału województwa w zarządzaniu błękitno-zieloną infrastrukturą

Cel strategiczny 3.

Województwo śląskie regionem **współdziałania na rzecz adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 3.1. Niezawodna koalicja samorządów regionalnego i lokalnych

Kierunki działań:

3.1.1. Tworzenie warunków do współpracy pomiędzy jednostkami samorządu lokalnego w zakresie budowania potencjału adaptacyjnego

3.1.2. Współprojektowanie przedsięwzięć związanych z adaptacją do zmian klimatu

Cel strategiczny 3.

Województwo śląskie regionem **współdziałania na rzecz adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 3.2. Odporna na zmiany klimatu przedsiębiorczość regionu w sektorze rolnictwa i turystyki

Kierunki działań:

3.2.1. Wspieranie przedsiębiorców w sektorze rolnictwa mające na celu adaptację przedsiębiorstw do zmieniających się warunków klimatycznych

3.2.2. Promowanie i wspieranie adaptacyjnych praktyk rolniczych w zarządzaniu glebami i wodą

3.2.3. Koordynowanie współpracy samorządów i integracja działań w zakresie oferty turystycznej w warunkach zmian klimatu

3.2.4. Wspieranie przedsiębiorców w sektorze turystyki w celu adaptacji przedsiębiorstw do zmieniających się warunków klimatycznych

3.2.5. Promowanie i wspieranie turystyki przyjaznej środowisku w warunkach zmian klimatu

Cel strategiczny 3.

Województwo śląskie regionem **współdziałania na rzecz adaptacji do zmian klimatu**

Cel operacyjny 3.3. Zgodna współpraca na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom klimatycznym

Kierunki działań:

3.3.1. Zorganizowanie i liderowanie współpracy samorządów w zakresie gospodarowania wodą

3.3.2. Współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną i leśną na rzecz adaptacji poprzez ochronę ekosystemów

3.3.3. Integrowanie działań adaptacyjnych w strefach przygranicznych w celu ograniczania ryzyka klimatycznego i zwiększenia skuteczności reakcji na zagrożenia

3.3.4. Kontynuowanie i wzmacnianie współpracy ze środowiskiem naukowym w celu budowania wiedzy o skutkach zmian klimatu w regionie i adaptacji

3.3.5. Zwiększenie skuteczności partnerstwa społecznego i współudziału mieszkańców w polityce rozwoju i procesach decyzyjnych samorządu

RPA – logika procesu

Diagnoza

- ✓ ocena podatności regionu
- ✓ analiza ryzyka klimatycznego
- ✓ ustalenie potrzeb adaptacyjnych regionu

Wizja, cele i kierunki działań

- ✓ słowa klucze i działania adaptacyjne
- ✓ robocza lista celów i kierunków działań adaptacyjnych
- ✓ sformułowanie wizji i ustalenie celów i kierunków działań adaptacyjnych

Ocena kierunków działań adaptacyjnych

- ✓ ustalenie kryteriów oceny kierunków działań adaptacyjnych
- ✓ **ustalenie wag kryteriów oceny kierunków działań adaptacyjnych**
- ✓ **analiza i ocena kierunków działań adaptacyjnych**

Budowanie i wybór opcji adaptacji

- ✓ wybór kierunków działań do opcji adaptacji
- ✓ decyzja w sprawie opcji adaptacji do RPA dla Województwa Śląskiego

Wprowadzenie do pracy warsztatowej

Zasady pracy na warsztatach

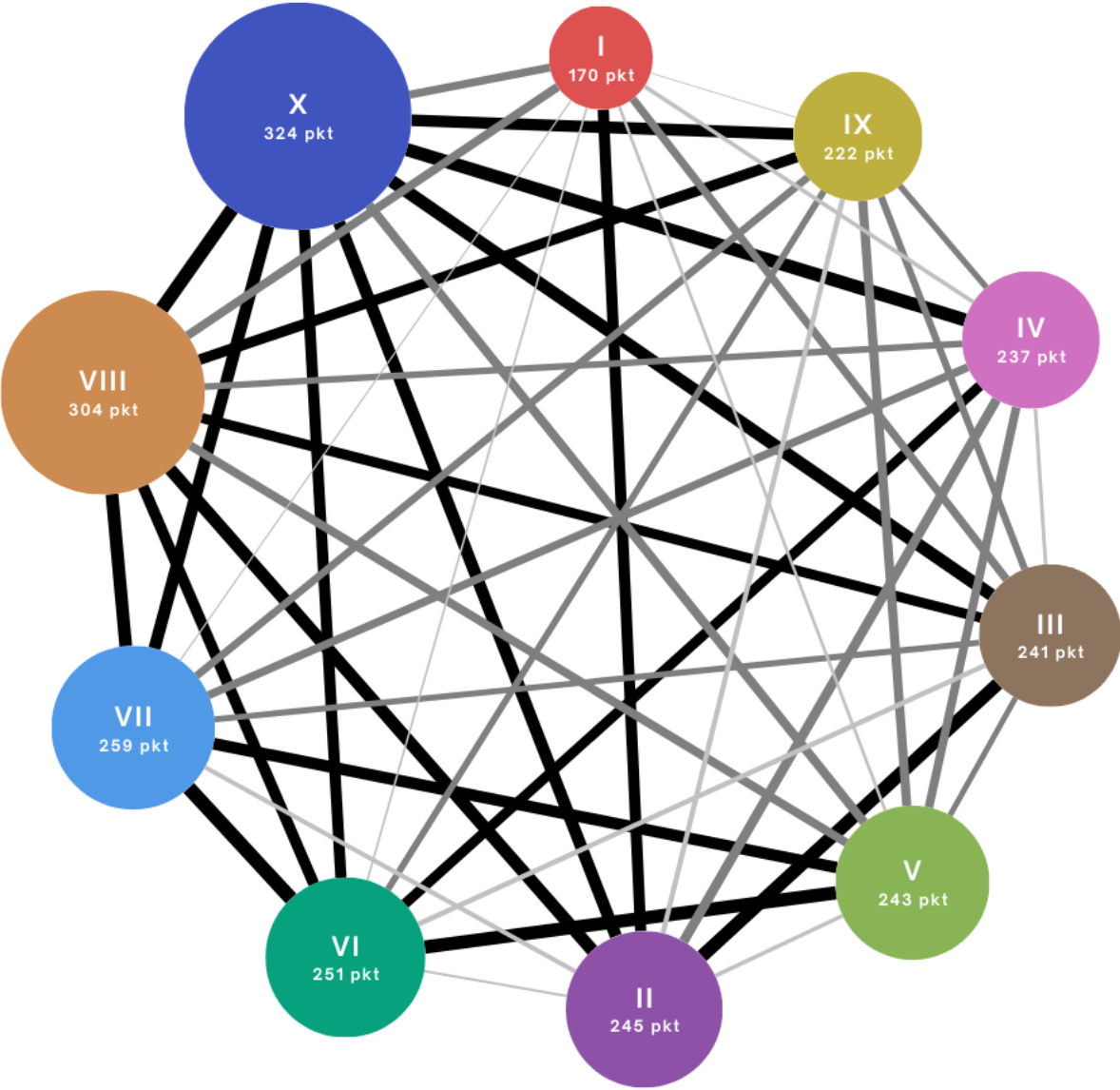
1. Mówimy we własnym imieniu. Używamy zaimka „ja”, nie „my”
2. Nie uogólniamy. Nie używamy wielkich kwantyfikatorów – sformułowań wykluczających wyjątki: zawsze, wszędzie, każdy...
3. Aktywnie uczestniczymy w warsztatach (raczej angażujemy się w dyskusję niż biernie przyglądamy się)
4. Wątpliwości, pytania, zgłaszamy od razu, nie czekając na zakończenie warsztatów
5. Mówimy do osoby, a nie „o osobie”
6. Zasada „tu i teraz” – koncentrujemy się na warsztatach, wyciszamy telefony
7. Zasada Las Vegas – wszystko, co dzieje się w Vegas – zostaje w Vegas
(nie wynosimy z grupy treści osobistych – kto, co komu powiedział, tylko efekty pracy warsztatowej)
8. Nie oceniamy innych uczestników warsztatów
9. Pilnujemy czasu wyznaczonego na poszczególne rundy dyskusji

Praca warsztatowa, plenarna

– zadanie 1

Zadanie 1: Powiązania celów RPA

I	Wysoka jakość usług ochrony zdrowia
II	Sprawne reagowanie w sytuacjach kryzysowych
III	Stabilne dostawy wody i energii
IV	Świadomy mieszkaniec wzmacniający społeczną odporność klimatyczną
V	Zdrowe i sprawnie funkcjonujące ekosystemy
VI	Odpowiedzialna adaptacja poprzez błękitno-zieloną infrastrukturę
VII	Skuteczne zarządzanie błękitno-zieloną infrastrukturą
VIII	Niezawodna koalicja samorządów regionalnego i lokalnych
IX	Odporna na zmiany klimatu przedsiębiorczość regionu w sektorze rolnictwa i turystyki
X	Zgodna współpraca na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom klimatycznym

	Słabe powiązanie
	Średnie powiązanie
	Silne powiązanie

Zadanie 1: Dyskusja nad spójnością celów w RPA z punktu widzenia subregionu

- Czy wskazane powiązania między celami są kompletne?
- Czy kierunki działań przypisane do poszczególnych celów pozwalają na osiągnięcie także innych celów RPA niż ten, do którego są przypisane?

Powiązanie może polegać na wzmacnianiu jednego celu przez drugi lub na warunkowaniu realizacji jednego celu przez drugi.

Nie ma powiązania pomiędzy celami	0
Cele są pośrednio powiązane lub występuje słabe powiązanie pomiędzy nimi	1
Cele są bezpośrednio powiązane lub występuje silne powiązanie pomiędzy nimi	2

Praca warsztatowa, w grupach

– zadanie 2

Wybór działań adaptacyjnych

Analiza wielokryterialna

- metoda wspomagania decyzji
- umożliwia ocenę rozważanych kierunków działań przy pomocy różnych kryteriów (różne aspekty wdrażania działań możliwe są do wzięcia pod uwagę)
- umożliwia porównanie kierunków działań pod kątem wybranego kryterium
- umożliwia agregację prowadzącą do kompleksowej oceny różnych wariantów – opcji adaptacji

Procedura analizy wielokryterialnej

Kryteria oceny kierunków działań adaptacyjnych

- 1) Czy kierunek działań adaptacyjnych nie zwiększa wrażliwości innych obszarów lub grup społecznych?
- 2) Czy kierunek działań adaptacyjnych nie oddziałuje znacząco negatywnie na środowisko?
- 3) Czy kierunek działań adaptacyjnych przyczynia się do osiągnięcia celów środowiskowych innych niż adaptacja do zmian klimatu (np.: łagodzenie zmian klimatu, ochrona jakości powietrza, wód i gleb, ochrona różnorodności biologicznej)?
- 4) Czy kierunek działań adaptacyjnych przyczynia się do osiągnięcia celów gospodarczych i/lub społecznych?
- 5) Czy kierunek działań adaptacyjnych jest akceptowalny społecznie?
- 6) Czy kierunek działań wiąże się z uzasadnionym ponoszeniem kosztów finansowych?
- 7) Czy kierunek działań jest powiązany ze specyfiką regionu i jego uwarunkowań?
- 8) Czy kierunek działań doprowadzi do szybko widocznych efektów realizacji?
- 9) Czy kierunek działań nie napotyka na znaczące trudności lub bariery uniemożliwiające jego realizację?
- 10) Czy kierunek działań może być zrealizowany przy posiadanym obecnie potencjale adaptacyjnym?

Zadanie 2: Ustalenie wag kryteriów oceny

- CEL: Wspólne ustalenie wag kryteriów oceny przez grupy przy stolikach
- REZULTAT: Jedna lista z ustalonymi wspólnie wagami dla wszystkich kryteriów oceny
Jedna grupa = jedna lista
- ETAPY PRACY: Połączenie pracy indywidualnej z pracą zespołową,
w czasie której ustalone jest wspólne stanowisko danej grupy
- PROCES PRACY:

Uczestnicy odpowiadają na pytania:

- ✓ Jak dane kryterium jest wg nich ważne w realizacji wizji i celu nadrzędnego?
- ✓ Jak ważne jest spełnienie danego kryterium przez działania adaptacyjne, aby wdrażając je, można było osiągnąć wizję i cel nadrzędny?

i przyznają wagę kryteriom.

Przyjęta jest następująca skala:

- ✓ 1 pkt – kryterium jest nieważne
- ✓ 2 pkt – kryterium jest mało ważne
- ✓ 3 pkt – kryterium jest ważne
- ✓ 4 pkt – kryterium jest bardzo ważne (kluczowe)

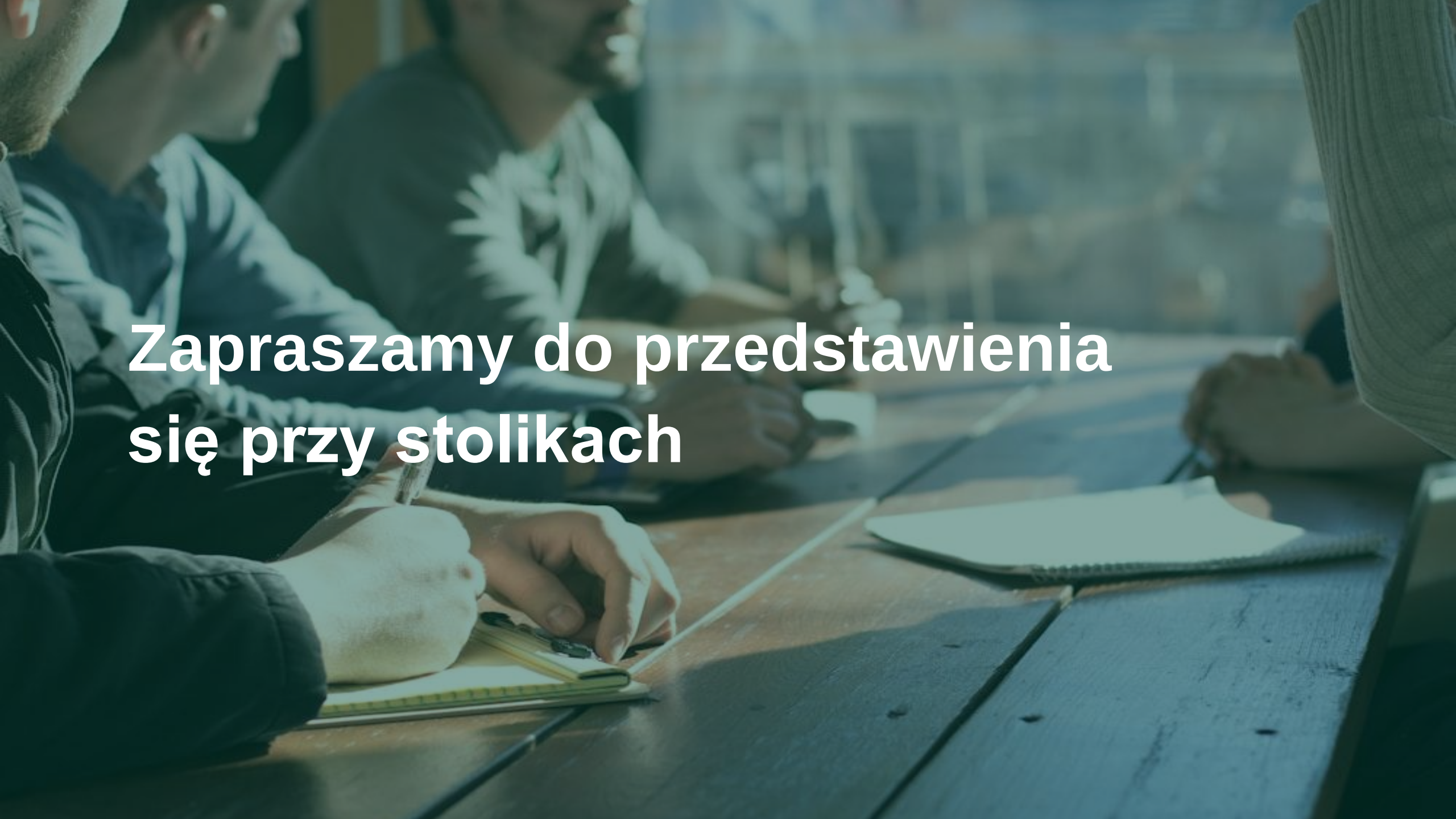
Zadanie 2: Ustalenie wag kryteriów oceny

- MATERIAŁY DO PRACY:

- ✓ karta z wizją i celem nadrzędnym
- ✓ lista kryteriów dla każdej osoby – tabelka z miejscem na wpisanie ustalonych wag kryteriów
- ✓ lista kryteriów wspólna dla grupy (kolorowa kartka) – tabelka z miejscem na wpisanie ustalonych wag kryteriów

- PREZENTACJA WYNIKÓW PRACY:

- ✓ Listy zebrane ze stolików prezentowane są do wglądu dla wszystkich uczestników
- ✓ Informacje o przebiegu prac w zadaniu 2 przedstawione zostaną na koniec warsztatu

A photograph of students in a classroom, with a focus on a student in the foreground writing in a notebook. The image has a blue tint and a semi-transparent text overlay.

**Zapraszamy do przedstawienia
się przy stolikach**

**Zapraszamy do dyskusji
przy stolikach**

Zapraszamy na kawę

Praca warsztatowa, w grupach

– zadanie 3

Zadanie 3: Ocena kierunków działań wg kryteriów

- CEL: Wspólna ocena kierunków działań wg kryteriów przez grupy przy stolikach
- REZULTAT: Ocenione trzy kierunki działań wg kryteriów
Wypełnione karty oceny dla trzech kierunków działań
Jedna grupa = trzy karty
- ETAPY PRACY: Połączenie pracy indywidualnej z pracą zespołową,
w czasie której ustalone jest wspólne stanowisko danej grupy
- PROCES PRACY:
Uczestnicy odpowiadając na pytania zadane w kryteriach
i przyznają ocenę kierunkom działań zgodnie z trzypunktowymi skalami dla poszczególnych kryteriów

Zadanie 3: Ocena kierunków działań wg kryteriów

■ MATERIAŁY DO PRACY:

- ✓ Karty trzech kierunków działań, zawierające ich opisy
- ✓ Lista celów i kierunków działań adaptacyjnych
- ✓ Karta oceny dla każdej osoby – tabelka z kryteriami i miejscem na wpisanie oceny
- ✓ Trzy karty oceny wspólne dla grupy – tabelki z kryteriami i miejscem na wpisanie ustalonej przez grupę oceny

■ PREZENTACJA WYNIKÓW PRACY:

- ✓ Listy zebrane ze stolików prezentowane są do wglądu dla wszystkich
- ✓ Informacje o przebiegu prac w zadaniu 3 przedstawione zostaną na koniec warsztatu.

Zadanie 3: Ocena kierunków działań wg kryteriów

1. Czy kierunek działań adaptacyjnych nie zwiększa wrażliwości innych obszarów lub grup społecznych?
2. Czy kierunek działań adaptacyjnych nie oddziałuje znacząco negatywnie na środowisko?
3. Czy kierunek działań adaptacyjnych przyczynia się do osiągnięcia celów środowiskowych innych niż adaptacja do zmian klimatu (np. łagodzenie zmian klimatu, ochrona jakości powietrza, wód i gleb, ochrona różnorodności biologicznej itp.)?
4. Czy kierunek działań adaptacyjnych przyczynia się do osiągnięcia celów gospodarczych i/lub społecznych?
5. Czy kierunek działań adaptacyjnych jest akceptowalny społecznie?
6. Czy kierunek działań wiąże się z uzasadnionym ponoszeniem kosztów finansowych?
7. Czy kierunek działań jest powiązany ze specyfiką regionu i jego uwarunkowaniami?
8. Czy kierunek działań prowadzi do szybko widocznych efektów realizacji?
9. Czy kierunek działań nie napotyka na znaczące trudności lub bariery uniemożliwiające jego realizację?
10. Czy kierunek działań może być zrealizowany przy posiadanym obecnie potencjale adaptacyjnym?

**Zapraszamy do dyskusji
przy stolikach**

Podsumowanie pracy warsztatowej

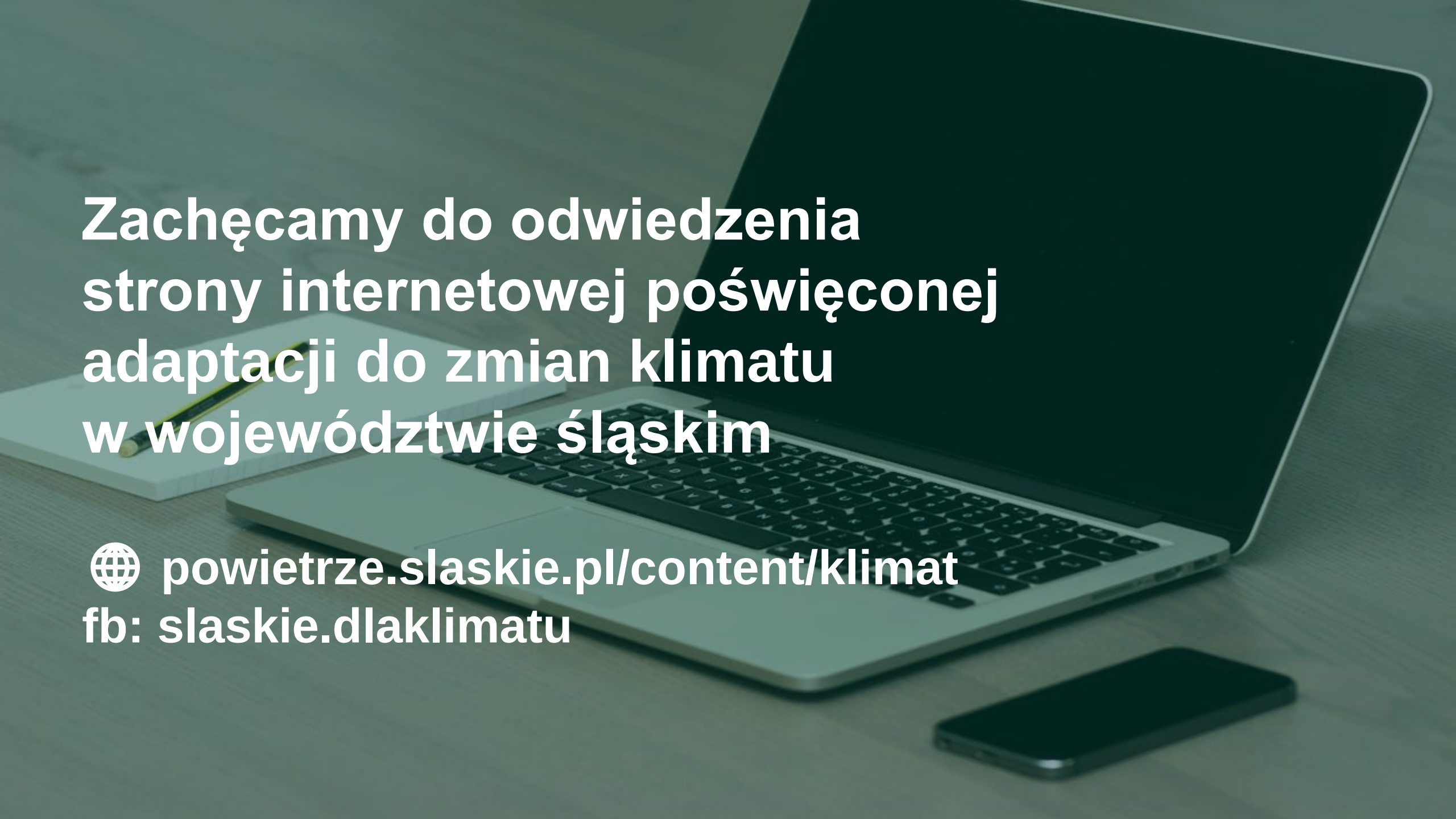
Dalsze prace

Dalsze prace

[illegible]

**Podsumowanie warsztatów 4
w subregionach – webinar**

**II połowa kwietnia 2025 r.
(szczegółowy termin wkrótce)
godz. 11.00-12.30
online**

The background image shows a workspace with a silver laptop, a black smartphone, and a white notepad with a yellow pen. The text is overlaid on this image.

**Zachęcamy do odwiedzenia
strony internetowej poświęconej
adaptacji do zmian klimatu
w województwie śląskim**

 powietrze.slaskie.pl/content/klimat
fb: [slaskie.dlaklimatu](#)

DZIĘKUJEMY!
Zapraszamy do kontaktu:

✉ rpaslaskie@ios.edu.pl

✉ klimat@slaskie.pl

